

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON JÄSENLEHTI

HINTA 5 e | N° 5'2011

enska

*ensikodin
unikoulu*

PELASTI
KAKSOSTEN ÄIDIN YÖT
S. 4

VAPAAEHTOINENKIN
VOI AUTTAA VÄKIVALTAA
KOKENUTTA

8

NUORTEN
TEATTERI
SEURUSTELUSTA 10



Kuva: Gorilla | Kristiina Kontoniemi



UNIKOULUSTA

apua koko perheelle.

S. 4

Kuva: Vesa Ranta

PÄÄKIRJOITUS

Kuva: Nina Dodd



EI VAIETA

Suuret kansainväliset yritykset valtaavat alaa lastensuojelussa ja ostavat pieniä perhekoteja. Yhden suuren yrityksen lastensuojelujohtaja totesi, että kuntien pitäisi vaatia palveluntarjoajilta enemmän eikä lastensuojelun taso saisi vaihdella kunnittain. Alalla vallitsevat nimittäin myyjien markkinat.

Miten me kansalaisjärjestönä vastaamme haasteeseen? Mitä myymme ja millaisia myyjiä olemme? Olemmeko kuntien ulkoistamispolitiikan armoilla ja sidottuja yhden kunnan palvelustrategiaan? Verottajakin kolkuttelee ovella ja sanoo meidän harjoittavan elinkeinotoimintaa. Riittääkö kansalaisyhteiskunnan kehittämiseen vapaaehtoistyön ja vertaistoiminnan korostaminen?

Ei taida riittää. Ajan haasteisiin vastaa parhaiten palvelutoimintamme ja kansalaistoiminnan rikas yhteispeli. Niitä on kehitettävä rinnakkain ja sisäkkäin.

Palveluja tuottavat järjestöt ovat perustaneet Reilu Palvelu ry:n, joka parhaillaan rakentaa kriteerejä järjestölähtöiselle palvelulle. Reilun Palvelun tuotemerkki liittyy yhteen palvelut, joiden tarkoitus ei ole tavoitella voittoa, joiden omistajia ovat jäsenet ja joissa asiakkaan osallisuus on kunnia-asia.

Kiersimme syksyn aikana **Sofi Oksasen** ja **Maija Kaunismaan** -laulunäytelmän esitysten mukana kertomassa perheväkivallan tunnistamisesta ja hoitamisesta. Kohtasimme satoja ihmisiä ja jaoimme *Hiljaa oleminen ei kyllä enää auta* -esitettä. Työ oli antoisaa.

Nyt on aika tunnistaa perheväkivalta ja tuoda esiin oma ominaislaatumme palveluntuottajana.

Ritva Karinsalo
toimitusjohtaja

4 UNIKOULU
HELPOTTI ARKEA
PUOLEN VUODEN
IKÄISINÄ VILJAMI
JA VERNERI
VALVOIVAT YÖLLÄ
VUOROTELLEN.



VIERAS EI VOI OLLA
VAIKUTTUMATTA
SALONGIN NAISTEN
ELÄMÄNTARINOISTA.

8

OSALLINEN VÄKIVALLAN
VASTUSTAMISESSA

10 KAHVITAUKO:
TEATTERITYÖPAJA
SEURUSTELU-
VÄKIVALLASTA

11 AJANKOHTAISTA

12 MINUN TYÖVIKKONI:
JAOSTOSTA
VALIOKUNTAAN



14 AUDITOINTI AVAA
TURVAKOTIEN TYÖTÄ
ARKEA ARVIOIDAAN
SELKEIDEN,
KONKREETTISTEN
LAATUKRITEERIEN
AVULLA.

17 KOLUMNI:
NAUTINNON HALLINTA:
VAURAUDEN HAASTE

18 JÄSENYHDISTYKSET

21 JÄSENYHDISTYKSET:
MUMMILASTA
HYVÄ MIELI

22 KIRJAUUTUUEDET

enska | N° 5'2011

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON JÄSENLEHTI

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenlehti
29. vuosikerta, ISSN-L 1799-8069, ISSN 1799-8069

Päätoimittaja: Ritva Karinsalo

Toimitussihteeri: Essi Lehtinen

Toimituskunta: Ritva Karinsalo, Essi Lehtinen,

Mikko Savelainen ja Kristina Sarivaara

Juttuideoita ja palaute toimitukseen:

essi.lehtinen@ensijaturvakotienliitto.fi

Ilmoitukset: Kirsti Kaleva

Ilmoitushinnat:

1/1 sivua 700 e | 1/2 sivua 420 e | 1/4 sivua 280 e

Tilaukset ja osoitemuutokset:

toimisto@ensijaturvakotienliitto.fi

Tilaushinta: 28 e / vuosi

Taitto ja ulkoasu: Rohkea Ruusu Oy

Painopaikka: Art-Print Oy

Kannen kuva: Vesa Ranta (Kuvassa: Eija ja Viljami Kaijankoski)

www.ensijaturvakotienliitto.fi/liitto/jasenlehti-enska/



ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

ilmestymisaikataulu:

1'2012 vko 8
2'2012 vko 15

Vernerin (kuvassa) ja Viljami auttavat mielellään Eija-äitiä keittiössä. Viimeksi leivottiin lakritsi-kaurakeksejä.

Unikoulu

helpotti arkea kaksosten kanssa

OULUN ENSI- JA TURVAKODIN UNIKOULU AUTTOI, KUN EIJA KAIJANKOSKEN KAKSOSET PÄÄTTIVÄT VALVOA ÖISIN VUOROTELLEN. NYT ÄITI VOI JO TARJOTA VERTAISTUKEA SAMASSA TILANTEESSA OLEVILLE.

TEKSTI: Minna Peltola KUVAT: Vesa Ranta

Juuri kolme vuotta täyttäneiden Viljamin ja Vernerin nauru helisee stereona rivitaloasunnossa Oulun Huonesuolla. Eija Kaijankosken, 28, kaksosilla riittää virtaa juosta ja kompastella peräkanaa, kun takana on 11–12 tunnin sikeät yönunet.

Toisin oli poikien ollessa puolivuotiaita. Alussa hyvin nukkuneiden, terveiden vauvojen yöheräämiset alkoivat venyä pitkiksi. Toisen vauvan nukahtaessa toinen alkoi virkistyä. Eija-äiti ei ehtinyt muutamaankuukauteen nukkua öisin juuri lainkaan; välillä hänen oma Lea-äitinsä otti vauvat hoitoonsa päiväsaikaan, koska Kaijankosken silloinen puoliso teki yötyötä. Mummo olikin korvaamaton apu poikien ollessa pieniä.

– Poikien ollessa kymmenkuukautisia sukulaiseni vinkkasi Oulun ensi- ja turvakodin unikoulusta ja näytti aiheesta lehtileikkeen. Otin suoraan yhteyttä

ensi- ja turvakotiin. Neuvolakäynnin yhteydessä hoitaja pyysi lääkäriltä lähteen, jossa kunta lupautui maksamaan unikoulun, Eija Kaijankoski muistelee.

Eija ja pojat pääsivät unikouluun noin kuukaudessa, peruutusajalla.

– Ensikodista soitettiin, että haluanko tulla vauvojen kanssa jo kahden päivän päästä. Viivyimme Tuirassa ensikodissa kolme vuorokautta.

UNIKOULU RAUHOITTI NOPEASTI

Ensikodissa Eija Kaijankoski ja hoitaja kävivät ensin läpi kaksosten vuorokausirytmien: mitä asioita tulisi muuttaa.

– Jätimme yösyötöt kokonaan pois, samoin toiset päiväunet. Yöllä pojat jäivät yöhoitajien kanssa eri huoneeseen ja minä menin yksin nukkumaan toiseen huoneeseen. Kaksoset vaativat kahden hoitajan työpanoksen, Kaijankoski kertoo.

Vauvat tottuivat uuteen käytäntöön ammattilaisten avulla. He rauhoittuivat iltaisin sänkyynsä, koska toiset päiväunet olivat jääneet pois. Yöllä he heräsivät 3–4 tunnin välein.

– Kaksi ensimmäistä yötä unikoulussa olivat vielä aika repaleisia, ja pojat olivat pitkiäkin pätkiä hereillä. Kolmas yö oli jo parempi, molemmat heräsivät pari kertaa, mutta jatkoivat nukkumista aika nopeasti.

– Itse heräsin ensimmäisenä yönä kerran, kahtena seuraavana taisin jo nukkua kuin tukki, Eija Kaijankoski naurahtaa.

Unikoulua on Kaijankosken mukaan mahdoton pitää yksin kahdelle lapselle useammastakin syystä.

– Unikoulussa on tarkoitus rauhoittaa lapsi sänkyynsä nukkumista jatkamaan ilman syliä ja syöttämistä. Kahta lasta on hyvin vaikea silittää yhtä aikaa

Unikoulussa on tarkoitus rauhoittaa lapsi sänkyynsä nukkumista jatkamaan ilman syliä ja syöttämistä.



”Unen parantuminen helpottaa koko perhettä”

Unikouluksi kutsuttua apua voi Oulun ensi- ja turvakodissa saada Baby blues -toiminnan kautta. Toiminta alkoi 1990-luvulla projektina Jyväskylässä, Lahdessa ja Oulussa ja jäi elämään.

– Baby blues -jaksolla meillä voi olla yhtä aikaa kaksi perhettä maanantaista perjantaihin. Äiti saa mahdollisuuden nukkua ja voimaantua samalla, kun yöhoitaja hoitaa lasta. Isät yleensä hoitavat kotona sisarusia ja vierailevat täällä äidin ja vauvan luona. Myös yhteiset keskustelut ovat tärkeitä, kuvaa Oulun ensi- ja turvakoti ry:n Baby blues-vauvaperheyöntekijä **Tarja Kuivala**.

Kuivalan mukaan sellaisten vauvojen hoitaminen, joiden unirytmiiä on tarpeen muuttaa, voi olla muutenkin vaativaa. Se vaikuttaa parisuhteeseen, sisarusten nukkumiseen – koko perheen elämään.

– Perheen uupumukseen voi liittyä myös äidin masennusta ja vaativahoitoinen vauva tuo siten elämään lisähaas-

tetta. Tavoite on, että lapsi oppisi nukkumaan ilman tynnyttävää vanhempaa. Jos se onnistuu, lapsen yöt rauhoittuvat useimmiten paljonkin ja perhe-elämä siinä samalla, Kuivala kannustaa.

– Vanhemmat saattavat olla ihmeissään, että hetkinen, tämänhän toimii, hän naurahtaa.

Jakson aikana hoitaja ja perhe miettivät ohjeet unirytmien ylläpitämiseksi kotona ja pari viikkoa kotiutumisen jälkeen hoitajat soittavat perheelle ja kuulostelevat, miten yöt kotona ovat sujuneet.

– Perheet voivat myös soittaa ensi- ja turvakodin neuvontapuhelimeen lapsen uneen ja vanhempana jaksamiseen liittyvissä asioissa.

NEUVOLAN KAUTTA

Oululaiset asiakkaat voivat hakeutua unikouluun neuvolan kautta. Aikaisemmin maksusitoumus tuli lastensuojelun kautta sosiaalityöntekijältä, nyt sen saa

perusterveydenhuollosta.

– Baby blues -toiminnalla on entistä paremmat mahdollisuudet tavoittaa kaikki vauvaperheet. Neuvolan kautta perhe voi saada tuekseen perheyöntekijän, joka opastaa kotiunikoulun pitämiseen. Jos se ei auta, perhepalvelun perheterapeutti suosittelee perheelle jaksoa ensi- ja turvakodin unikouluun, kertoo Kuivala.

Muilta paikkakunnilta Baby blues -jaksolle hakeudutaan oman alueen sosiaalitoimen kautta. Useimmiten jaksolle pääsee jo 2–3 viikossa.

Oulun ensi- ja turvakoti kehittää Baby blues -työtä niin, että voisi tukea vauvaperheitä yhä enemmän yksilö- ja ryhmätyömuodoilla. Myös halua verkostoitumiseen on.

– Mahdollisuudet verkostoihin ovat erittäin tervetulleita. Uni- ja jaksamisasiat ovat isoja asioita. Niitä kannattaa hoitaa, Tarja Kuivala kiteyttää.



Verner (vas.) ja Viljami ovat automiehiä. ”Chrysler Voyagerin” ja muut automerkit he opettelivat jo kaksivuotiaina.

>

sänkyynsä, vielä kun itsekin on väsynyt, Kaijankoski selvittää.

Ensi- ja turvakotia hän kehuu viihtyisäksi paikaksi.

– Mielestäni se oli todella mukava paikka, en ollut käynyt siellä aikaisemmin. Henkilökunta on hyvin ammattitaitoista.

Kotiin palattua kaksosten yörytmi pysyi enimmäkseen hyvänä, vaikka välillä olikin hankalampia öitä. Vauvat heräsivät keskimäärin kerran tai kahdesti yössä. Elämä muuttui äidin mukaan selvästi helpommaksi.

Myöhemmin Eija Kaijankoski on saanut tukea Oulun ensi- ja turvakodista myös avoeroon liittyvissä asioissa.

VERTAISTUKEA MUILLE PERHEILLE

Suomen Monikkoperheet ry:n toimintaan Eija Kaijankoski hakeutui jo Viljamia ja Verneria odottaessaan, kun kävi

perhevalmennuksissa. Nyt hän haluaa antaa vertaistukea paikallisen yhdistyksen Pohjois-Suomen Monikkoperheet ry:n kautta vauvojen unirytmien kanssa kamppaileville vanhemmille.

– Voin kertoa omista kokemuksistani ja käytännöistä, jotka havaitsin hyviksi. Tiedän, miltä tuntuu valvoa yöt kahden vauvan kanssa. Minua auttoi muun muassa ajatus, että tämä vaihe kestää vain pienen pätkän elämästä, Kaijankoski kertoo.

Viime keväänä Kaijankoski huomasi taas, että pojilla riitti nukkumaan mennessä vielä turhan paljon virtaa.

– Aloin herättää heitä päiväunilta jo puolen tunnin jälkeen, jotteivät ne venyisi turhan pitkiksi.

Tällä hetkellä Viljami ja Verner eiivät juuri päiväunia malta nukkua. He ovat varsin touhukkaita.

– Harvoin täällä ihan rauhassa ollaan, myöntää äiti.

KAKSIN KAPPALEIN MUKAVAMPI

Eija Kaijankoski on juuri palannut työhönsä vakuutusyhtiöön muutaman vuoden tauon jälkeen ja pojat ovat siirtyneet päiväkotiin. Tukea ja seuraa arkeen kolmikko saa ystäväperheiltä, sekä lapsettomilta että lapsellisilta.

Tällä hetkellä lasten kanssa yksin asuva Kaijankoski nimeää selviämiskeinoikseen silkan maalaisjärjen.

– Jo kaksosten syntyessä turha stressaaminen olisi hyvä oppia unohtamaan, itse asiassa se on välttämätöntä. Lisäksi kaksi lasta samalla kertaa on mielestäni mukavampi kuin yksi. Pojista on toisilleen todella paljon seuraa, ja he antavat äidille paljon enemmän kuin ottavat, vinkkaa Eija Kaijankoski hymyillen.

Eija Kaijankosken yhteystiedot löytyvät Pohjois-Suomen Monikkoperheet ry:n nettisivuilta www.psm.fi

Linkejä:

www.oulunensijaturvakoti.fi
www.suomenmonikkoperheet.fi
www.psm.fi

Osallinen

VÄKIVALLAN VASTUSTAMISESSA

OSALLISUUDESTA PUHUTAAN PALJON. SEN SANOTAAN EROTTAVAN ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON JÄSENYHDISTYKSET KAUPALLISESTI TOIMIVISTA YRITYKSISTÄ. MITÄ ARKINEN OSALLISUUS SITTEN VOI OLLA? KYSYIMME SITÄ KOLMELTA LIITON JÄSENYHDISTYKSISSÄ TOIMIVALTA, ITSE VÄKIVALLAA KOKENEELTA NAISELTA.

TEKSTI: Essi Lehtinen KUVA: Johanna Pohjavirta

MÄÄRITELMÄN MUKAAN OSALLISUUS:

"...koostuu oikeudesta saada tietoa itseä koskevista asioista ja mahdollisuuksista vaikuttaa niihin ilmaisemalla mielipiteensä niistä."

"Osallisuus ... edellyttää yhteisöltä jäsentensä huomioon ottamista ja jäseniltä aktiivista mukaan tuleamista."*

Viola – väkivallasta vapaaksi ry:ssä Mikkelissä toimii Miinan Salonki, ryhmä, jonka osallistujat ovat kokeneet väkivaltaa ja joka nyt haluaa vaikuttaa yhteiskuntaan väkivallan hoitamisen puolesta. Imatralla Vuoksenlaakson Ensi- ja turvakoti ry:ssä taas on vapaaehtoisia tukihenkilöitä, jotka tulevat tarpeen vaatiessa juttelemaan turvakodista apua hakeneiden kanssa. Kysyimme **Raililta**, **Raijalta** ja nimimerkki **Äidiltä**, mitä osallisuus heille tarkoittaa.



Kysyimme:

1. MITEN SAAT TIETOA SINUA KOSKEVISTA / VAPAAEHTOISTYÖHÖSI LIITTYVISTÄ ASIOISTA?
2. MITEN PÄÄSET VAIKUTTAMAAN OMIIN / VAPAAEHTOISTYÖHÖSI LIITTYVIIN ASIOIHIN?
3. MITEN VOIT TOIMIA OMIEN JA TOISTENKIN ASIOIDEN HYVÄKSI?

RAILI, 71 VASTAA:

– Salongeissa tapaamme eri alojen ihmisiä, jotka voivat kertoa meille asioista, jotka ovat meille tärkeitä. Päätämme aina ennakoon, keitä haluamme tavata.

– Kutsumme salonkeihin asiantuntijoita eri tahoilta ja kerromme heille väkivallasta ja avun tarpeista. Vieraina ovat käyneet poliisit, papit, läänin sosiaalitarkastajat, kansanedustajat ja paljon muita tärkeitä ihmisiä. Teemme myös taidetekstiilejä eri laitoksille ja kerromme samalla väkivallan vaikutuksista ja palvelujen tarpeista.

– Olemme toimineet niin kauan Violassa, että pystymme jo puhumaan väkivallasta ammattioppilaitoksissa. Sieltä soittavat suoraan meille ja pyytävät pitämään luentoja. Kerromme myös opiskelijoille, mistä hekin voivat hakea apua. Puhun asiasta missä tahansa yhteydessä, esimerkiksi jos tunnistan jonkun apua tarvitsevan Sydänkerhossa.

Salonkien järjestämisen omalta osaltaan mahdollistava Violan toiminnanjohtaja, Miina-projektissa työskentelevä Sirkku Mehtola kommentoi:

SIRKKU MEHTOLA:

– Salooniin osallistuva toimii itsensä ja toisten hyväksi olemalla läsnä Salongissa. Vieras ei voi olla vaikuttamatta Salongin naisten elämäntarinoista ja palvelujärjestelmän tavoista tunnistaa ja auttaa näitä naisia. Kumpikin osapuoli vaikuttaa toinen toiseensa ja kaikkien väkivallan uhrien hyväksi jollakin tavalla. Moni vieraamme on muuttanut omaa toimintaansa.

Turvakodin vapaaehtoisina työskentelevät Raija ja nimimerkki Äiti vastaavat

RAIJA:

– Osallistumalla säännöllisesti vertaistukiryhmään. Työntekijät myös soittavat ja kertovat, mikäli jotain erityistä tai minua koskettavaa on tapahtumassa/suunnitteilla.

– Ryhmässä voimme suunnitella kaikenlaista ja ehdottaa itse. Voimme kertoa, millaisella panoksella voimme tällä hetkellä toimintaan osallistua.

– Puhumalla väkivallasta rohkeasti sen oikealla nimellä. Jos voi auttaa jotain toista väkivaltaa kokenutta, vaikka vain neuvomalla menemään turvakotiin ja vaikka viemällä hänet sinne, sillä on suu-

ri merkitys. Kerron turvakodista ja vertaistukiryhmästä aina, kun ajattelen jonkun tarvitsevan tämänkaltaista turvaa.

ÄITI, 65:

– Pääsen vaikuttamaan asioihin puhumalla, osallistumalla, kysymällä ja toimimalla.

– Voin auttaa käymällä läpi vaikeita asioita. Kuuntelemalla ja antamalla aikaa, myös itkulle pitää antaa mahdollisuus. Voin rohkaista lukkiutunutta ihmistä avautumaan. Voin varmistaa, että ihminen on syönyt tai edes juonut jotakin. Kauheiden asioiden kertominen voi aiheuttaa shokin.

Vapaaehtoisten kanssa yhteydessä oleva turvakodin työntekijä Theresa Väisänen kommentoi:

THERESA VÄISÄNEN :

– Meille on usein kerrottu, että akuutissa kriisissä eli turvakodissa ollessa vertaisen kokemusasiantuntijan tuki ja tieto on merkityksellisin ja voimaannuttavin asia asiakkaan elämässä. Vapaaehtoinen voi olla tukena jo turvakotijaksolla, mutta jatkaa tukihenkilönä myös kotiin lähtiessä ja sen jälkeen.

*Mikko Orasen kirjasta: Mitä mieltä? Mitä mieltä! Lasten osallisuus lastensuojelun kehittämisessä.

KUVA: Teatteri Satama
TEKSTI: Essi Lehtinen

Teatterityöpaja Matti ja Maija



- 90 MINUUTIN FORUMTEATTERITYÖPAJA SEURUSTELUVÄKIVALLASTA
- TYÖSKENTELYN POHJANA VIOLA – VÄKIVALLASTA VAPAAKSI RY:N AJOISSA APUA PERHEVÄKIVALTAAN -PROJEKTIN VÄKIVALTAAN KOKENEIDEN HAASTATTELUT
- ESITTÄJÄT JOENSUULAISESTA NUORISOTEATTERI SATAMASTA, JOSSA TOIMII NOIN 50 NUORTA
- TYÖPAJASSA MUKANA NELJÄ 16–22-VUOTIASTA NÄYTTELIJÄÄ, OHJAAJA TERO SARKKINEN JA HANKETYÖNTEKIJÄ TUULA TIAINEN

Matti ja Maija -työpaja on tilattavissa kulujen hinnalla Teatteri Satamasta:
info@teatterisatama.net
p. 044 2067 661
www.teatterisatama.net

TEATTERITYÖPAJA seurusteluväkivallasta

SEELA, ASTA, ALEKSI, ILKKA JA OHJAAJA TERO, MITÄ TEATTERITYÖPAJA TEKEE?
– Se on interaktiivinen näytelmä, jossa yleisö pääsee vaikuttamaan esityksen kulkuun. Työpaja jakaa tietoa tietokilpailun muodossa ja onkii näkyviin osallistujien mielipiteitä seurusteluväkivallasta ja asenteita sitä kohtaan.

TYÖPAJANNE NIMI ON MATTI JA MAIJA, MISTÄ SE KERTOO?
– Tavalliset nimet – tavallinen tarina. Matti & Maija seurustelevat ja heidän elämänsä osallistuvat Maijan paras kaveri Lotta sekä Matin asuin-kaveri Aki.

MISSÄ TYÖPAJOJA ON TOTEUTETTU?
– Kontiolahden yläkoululla kaikki 14 ysiluokkaa osallistuvat luokittain työpajaan. Työpajaa on esitetty myös nuorisolan osaamiskeskus Vyöhykkeellä ja ammattiopistolla.



KETKÄ ESITYKSESSÄ NÄYTTÄLEVÄT?
Seela, Asta, Alekski ja Ilkka sekä yleisö.

MITÄ TYÖPAJAT TUOTTAVAT?
– Keskustelua, ajatuksia ja erilaisia konkreettisia ratkaisuja. Ne, jotka osallistuvat, joutuvat ajattelemaan oikeasti asioita. Tuotetaan myös jokaiselle luokalle heidän itsensä synnyttämä seurustelusuhteen pelisäännöt -huoneentaulu, ja kaikkien luokkien taulut ovat näytillä koulun seinillä, mutta ilman luokkien tunnustetta.

MIKÄ ON YSILUOKKALAISTEN PALAUTE?
– He ovat sanoneet, että ”on tärkeää, että seurusteluväkivallasta puhutaan, kun ihmiset eivät sitä arjessa ajattele”.
– Heistä esitys on todennäköinen.

ONKO ESITYKSEN LOPPU ONNELLINEN?
– Katsojien pohdinta ja toteutus voivat muokata esityksen ongelmakohtia ja lopputulosta. Jokaisen luokan toteutus voi olla erilainen.

MITEN TEATTERI SATAMA LIITTYI MATTIIN JA MAIJAAN?
– Teatteri Satama on rakentanut näytelmän. Satama haluaa kertoa asioista, jotka koskettavat nuoria. Satama tekee teatteria nuorilta nuorille.

MITEN TE VOITTE TIETÄÄ NOIN PALJON VÄKIVALLASTA?
– Ollaan keskusteltu paljon asioista ja luettu aiheeseen liittyvää materiaalia. Ajoissa apua perheväkivaltaan -hankkeen haastattelut ovat olleet ohjajan käytössä.

MONTAKO KUPPIA KAHVIA ESITYKSEN HIOMINEN ON VAATINUT?
– 5 kuppia / harjoitus / nuppi. Näytännöissä enemmän!!!

Matti ja Maija -työpajassa esiintyvät Alekski, Seela, Asta ja Ilkka.



KÄSIKIRJA HUOSTAAN OTETUILE NUORILLE
Huostaan otetuille nuorille julkaistiin lastensuojelun käsikirja *Uskomme sinuun – Usko sinäkin. Eväitä elämään ja tahtoa selviytymiseen.*

Opasta voi tilata Lastensuojelun Keskusliitosta tai Pesäpuu ry:stä postikulujen hinnalla.

VAPAAEHTOISIA KIITETÄÄN 10.12.

Juhlapäivässä Sopukassa 10.12. kiitetään vapaaehtoisia heidän tekemästään arvokkaasta työstä ja juhlitaan yhdessä Vapaaehtoistoiminnan teemavuotta. Tilaisuudessa myös palkitaan Vuoden vapaaehtoinen. Kukin saa kutsua mukaan kaksi vapaaehtoista.

LIIAN LYHYT HAME KERÄSI HUOMION

Liitto jäsenyhdistyksineen kiersi loka-kuussa kahdeksalla paikkakunnalla *Liian lyhyt hame* -teatteriesityksen mukana kertomassa perheväkivallasta. Tuloksena oli kymmeniä lehtijuttuja, tv-uutislähetyksiä, radiohaastatteluja ja tuhansien teatterivieraiden huomio.

Maija Kaunismaa esitti säveltämiään ja **Sofi Oksasen** sanoittamia lauluja ja Oksanen tarinoi laulujen lomassa naisen elämästä. Täysiä saleja vetäneen esityksen teemoja olivat naisten kokemus väkivalta ja häpeä.

– Julkisuudessa on harvoin kertomuksia, joista perheväkivaltaa kokenut voisi tunnustaa oman tarinansa. Hienoa, että Sofi ja Maija tarttuvat aiheeseen, sanoo Ensi- ja turvakotien liiton toimitusjohtaja **Ritva Karinsalo**.

Osa esityksen ja samannimisen kirjan ja cd-levyn tuotosta tulee liiton perheväkivallan vastaiseen työhön.

SUOMEN UNICEFIN LAPSEN OIKEUKSIEN VAIKUTTAJA -TUNNUSTUS LIITOLLE

Suomen UNICEF myönsi vuoden 2011 Lapsen oikeuksien vaikuttaja –tunnustuksen liitolle.

– Ensi- ja turvakotien liitto tekee arvokasta työtä lähellä ihmistä. Jäsenyhdistystensä ja niiden ylläpitämien ensi- ja turvakotien myötä se kuuluu tavallisen ihmisen avun ja tuen pyynnöt, sanoo UNICEFin hallituksen jäsen **Kirsti Lintonen**.

– Väkivallan vastainen työ pyrkii rakentavasti huomioimaan kaikki osapuolet ja näin turvaamaan lapsen oikeuden molempiin vanhempiinsa. Työ on innovatiivista ja mukautuu muuttuvaan yhteiskuntaan, toteaa Lintonen.

Palkinnon ojensi UNICEFin pääjohtaja **Anthony Lake**.

KATARIINA SUOMU ON UUSI JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ

Ensi- ja turvakotien liiton uudeksi järjestöpäälliköksi valittiin **YTM Katariina Suomu**. Hän on työskennellyt kymmenen vuotta Mannerheimin Lastensuojeluliitossa yhteistyössä paikallisyhdistysten ja piirijärjestöjen kanssa, viimeksi vapaaehtoistoiminnan ammatillisen ohjauksen hankkeessa.

– Pidän tärkeänä, että Ensi- ja turvakotien liitto jäsenjärjestöineen muodostaa vahvan lastensuojelun toimijan ja vaikuttajan. Perheemme tarvitsevat puolustajaa, sanoo Suomu.



MAAILMAN SUURIN TILKKUPEITTO VALMISTUI

Virkaamisesta innostuneet yllättivät tempauksessa, jonka tavoite oli saada aikaan tilkkupeittojen maailmanennätys ja hidastaa arjen tahtia.

Marttaliiton, Tekstiiliopeettajaliiton ja Novitan tempaus tuotti 7800 tilkkupeittoa, joista koottiin lokakuun lauantaina 35 metrin x 60 metrin suuruinen jätiteitto.

Marttaliiton toiminnanjohtaja **Marianne Heikkilä** ja Ensi- ja turvakotien liiton toimitusjohtaja **Ritva Karinsalo** kertoivat tempauksesta Ylen Aamu-tv:ssä.

Peittoja lahjoitettiin Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten vauvoille. Seuraa peittojen kulkua: www.facebook.com/tilkkupeitto

YK:SSA KESKUSTELU VANKILAAN JOUTUVIEN VANHEMPIEN LAPSISTA

Vanajan vankilan perheosastolla kehittämistyötä tehnyt **Jaana Wikgren** osallistui syyskuun lopussa Ensi- ja turvakotien liiton edustajana *YK:n Lapsen oikeuksien komitean* keskusteluun Genevessä. Keskustelun pohjalta koottiin komitean suositukset lapsen oikeuksien huomioimiseksi, kun vauva on äidin tai isän mukana vankilassa tai kun lapsi tapaa vanhempaansa tämän vankeuden aikana. Eri maissa lapsen edun toteutuminen vaihtelee paljon. Jotkut maat kamppailevat

saadakseen vankilassa mukana oleville pikkulapsille edes puhdasta vettä tai sopivaa ravintoa.

Suomessa komitean suositukset täyttyvät vankilaan vanhempansa mukana tulevien lasten osalta hyvin. Alle 2-vuotias lapsi voidaan sijoittaa lastensuojelulain mukaan Vankilan perheosastolle, jos se on lapsen etu. Tilaisuudessa mukana ollut tutkija **Rosi Enroos** Tampereen yliopistosta valmistee väitöskirjaa äideistä ja lapsista vankilassa.

Jaostosta valiokuntaan

26 MAANANTAI

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON VARAPUHEENJOHTAJA **TUULA VÄÄTÄINEN** ON KOLMANNEN KAUDEN KANSANEDUSTAJA POHJOIS-SAVOSTA.

26.-30. SYYSKUUTA TUULA KESKUSTELI JALKAVÄKIMIINOISTA, EUROOPAN TALOUDEN VAKAUTTAMISESTA JA ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON SUUNNITELMISTA. JA TAPASI TASAVALLAN PRESIDENTIN.

Keskiviikko

- 8.30 *hallinto- ja turvallisuusjaosto*
- 9.30 *puolustusvaliokunta*
- 11.45 *asunto- ja ympäristöjaosto*
- 13.00 *SDP:n eduskuntaryhmän työjaosto*
- 14.00 *eduskunnan täysistunto*
- 16.30 *Ensi- ja turvakotien liiton hallitus*
- 19.00 *takaisin eduskuntaan välikysymyskeskusteluun*
- 21.30 *Asunnolle, kodin kuulumiset puhelimesta ja nukkumaan*



Epeli.

Olen kansanedustaja, mutta myös täysipäiväinen äiti. Tapaan aamulla opettajia lapseni koululla. Hienoa, että aikuiset yhdessä haluavat löytää parhaat mahdolliset tavat auttaa lasta koulun käynnissä. Kotona silmät painuvat väkisin kiinni. Asioiden pohdiskelu tunteella on kuluttanut voimat. **Epeli**-koira katsoo pää kallellaan ja selvästi sanoo: "Nuku vain."

Koulu päätyttyä **Roope** kavereineen rynnistää sisälle. Käydään läpi päivää ja syödään, pian kutsuu Hamulan motocross-rata. Roopen on harjoiteltava viikonlopun joukkuekisoihin.

Illalla Pohjois-Savon demarinaiset valmistautuvat liittokokoukseen ja suunnittelevat 70-vuotisjuhlaansa. Saamme puhujaksi kirjailija **Sirpa Kähkösen**, joka on Kuopiosta syntynyt ja tuntee savolaisten naisten historiaa.



Liitossa hallituksen kokouksessa, vas. Virpi Dufva, Tuula Väätäinen, Riitta Mäkinen.

27 TIISTAI

Kello soi 4.15. Epeli aamupissalle, kahvi tippumaan, lentokone lähtee.

Ministeri **Risikko** on kutsunut kello 8.00 koolle joukon miettimään sosiaali- ja terveyspolitiikkaa. Huoli palveluista ja kuntien tilanteesta puhuttaa ja löydämme hyvän yhteisen sävelen, kuten monesti aikaisemminkin. Kasvokkain puhumalla ymmärrys lisääntyy.

Käyn pikaisesti työhuoneessa ja luen posteja. Postia tulee kymmeniä päivittäin, onneksi eduskunta-avustaja auttaa. *Iisalmen Sanomien* kolumnin on oltava valmis loppuviikosta, valmistelen sitä.

Kello 10.30 alkaa Puolustusvaliokunta, johon tulin tällä kaudella. Keskustelemme *Ottawan sopimuksen* hyväksymisestä ja jalkaväkimiinoista. Valiokunnan ryhmävastaavana puolueessani asioihin on perehdyttävä ja haettava ratkaisuja muiden kanssa. SDP kannattaa kansainvälistä vaatimusta luopua jalkaväkimiinoista.

Illtapäivällä täysistuntoa puhuttaa Euroopan vakuusrahasto. Hallitus hakee hallittua ratkaisua Euroopan talouden vakauttamisessa. Keskusta on kääntänyt kelkkansa, se ajaa aivan toiseen suuntaan kuin hallituksessa ollessaan. Perussuomalaiset ovat omaksuneet sanan "ei" ja käyttävät sitä tiuhaan välittämättä vaikutuksista. Asia ei ole yksinkertainen, mutta nyt ei ole äkinäisten irtiottojen aika.

Illalla on mieluinen tapaaminen Mäntyniemessä. Presidentti **Tarja Halonen** kutsuu SDP:n eduskuntaryhmän vieraakseen. Hän pitää puhuttelevan katsauksen ulko- ja turvallisuuspolitiikasta.

Osaavalla presidentillämme tulee olemaan maailmalla kysyntää kauden päätyttyä.

28 KESKIVIIKKO

Aamun valiokunnissa mm. hyväksytään *Ottawan sopimusta* tukeva lausunto. Asunto- ja ympäristöjaostossa käsittelemme kansalaisjärjestöjen asutuksia ja kuulemme järjestöjä.

Täysistunnossa hallitus vastaa Keskuksen välikysymykseen. Syntyy vilkas keskustelu, johon osallistun myöhemmin illalla.

Kello 16.30 kokoontuu Ensi- ja turvakotien liiton hallitus. Koolla on joukko osaavia ja asiasta innostuneita ihmisiä. Toiminnanjohtajan katsauksen ja toimintasuunnitelman esittelyn jälkeen toteutan taas kerran, että liitto tekee mahtavaa ja laaja-alaista työtä.

Palaan eduskuntaan välikysymyskeskusteluun. Kuntauudistus puhuttaa ja synnyttää myös perusteettomia pelkoja. Hyvä kuntaremontista kuitenkin lopulta tulee.

Katja Taimelan kanssa jututtamassa tasavallan presidenttiä.



29 TORSTAI

Kelan tilintarkastajana kuulen aamulla pääjohtaja **Hyssälän** katsauksen. Sitten posteja ja uutisia sekä keskustelua mm. Kinnulan kunnan edustajien kanssa kuntataloudesta, terveydenhuollosta ja kuntien tulevaisuudesta. Olen myös yhteydessä Siilinjärven kunnanvaltuuston puheenjohtajaan **Ilmari Hartikaiseen** ja kunnanjohtaja **Vesa Lötjöseen**.

Illtapäivällä SDP:n ryhmässä **Jutta Urpilainen** pitää poliittisen tilannekatsauksen. Ryhmä valitsee minut Veikkauksen hallintoneuvostoon yhdessä **Sirpa Paateron** ja **Matti Saarisen** kanssa.

Kyselytunnilla käydään reipasta keskustelua postin palveluista, puolustusvoimien hankinnoista, maataloudesta ja valtion taloudesta. Jatkamme välikysymyskeskustelua ja pääsen kertomaan myös kotikuntani Siilinjärven tilanteesta.

Illalla ryhmämme vieraillee Ylessä. Tutustumme urheilutoimitukseen ja harjoittelemme selostamista. Yle tarvitsee toiminnalleen pysyvän rahoituksen.



Neuvottelu puolustusvaliokunnan puheenjohtajan Jussi Niinistön kanssa.

30 PERJANTAI

Aamukahvilla eduskuntaryhmämme kuulee Akavan toiveita hallitusohjelmasta ja tulevasta valtion budjetista.

Päivällä täysistunnossa äänestetään hallituksen luottamuksesta. Äänestyksen jälkeenkin maassa on hallitus, joka haluaa vahvistaa oikeudenmukaisuutta ja huolehtia ihmisten hyvinvoinnista.

Illalla matkustan poikkeuksellisesti Hyvinkäälle Suomen motocross-joukkuekisoihin katsomaan Roopen ajoa luokassa C/A. Viikonlopuksi riittää jännitettävää.

Roope ajaa crossia Hyvinkäällä.



Pistäytymisen mökillä sunnuntaina rauhoittaa.

Auditointi avaa turvakotien työtä

LIITON VÄKIVALTATYÖN LAATUKRITEEREIDEN TOTEUTUMISTA ARVIOITIIN TÄNÄ SYKSYNÄ
IMATRAN JA JYVÄSKYLÄN TURVAKODEISSA. VUODEN ALUSSA ALKANUT KIERROS
YHDISTYKSISSÄ ON KOETTU ANTOISAKSI.

TEKSTI: Iita Kettunen KUVAT: Hanna-Kaisa Hämäläinen ja Terhi Muukkonen, Shutterstock



Vapaaehtoistemme
ANTAMA vertaistuki
ON TODELLA ARVOKASTA.

ULLA LEINONEN-MURSU

Koko päivän mittaiseen auditointiin kutsutaan turvakodin työntekijät, johtokunnan edustajat, yhteistyökumppani kunnasta ja vertaisauditoijat toisesta turvakotiyhdistyksestä. Päivän vetävät liiton väkivaltatiimin jäsenet. Suurin osa osallistujista Imatralla ja Jyväskylässä oli mukana ensimmäistä kertaa.

Osanottajat olivat kuulemastaan vai-kuttuneita ja kiittivät erityisesti mahdollisuutta tutustua konkreettisesti turvakodin työn sisältöön.

VUOKSENLAAKSOSSA HYVÄÄ PERUSTYÖTÄ

Vuoksenlaakson ensi- ja turvakoti ry:n pääasiallinen toimintamuoto Imatralla on kehitysvammaisten asumispalvelu, mutta yhdistys tekee pienimuotoisesti myös väkivaltatyötä. Toiminnanjohtaja **Ulla Leinonen-Mursu** oli päivään hyvin tyytyväinen.

– Auditointi oli meille hyvin voimaannuttavaa, vaikka olimme toki aiemminkin pohtineet työmme laatuun liittyviä asioita.

Osallistujat jaettiin työntekijöiden ja hallinnon edustajien ryhmään, ja kumpikin ryhmä käsitteli kriteereitä omasta näkökulmastaan. Lopuksi arvioinneista tehtiin yhteenveto.

– Oli todella antoisaa päästä kertomaan, kuinka teemme tätä työtä ja kuinka itse koemme sen ja myös saada kuulla, kuinka muut näkevät sen.

Imatran turvakodin hyvin toimiviksi työmuodoiksi todettiin muun muassa perustyö ja perheiden kohtaaminen. Kiitosta sai myös vapaaehtoistyön kehittäminen.

– Vapaaehtoistemme antama vertaistuki on todella arvokasta. Usein asiakkaamme sanovat alkaneensa nähdä asioita eri tavalla heidän kanssaan keskusteltuaan.

Kehittämisen alueiksi nähtiin perheiden jälkihuolto, miestyö ja lasten kanssa työskentely, joihin ei pienellä yhdistyksellä aina riitä resursseja.

– Päivän paras anti oli kunnan edustajien palaute, että he arvostavat perustyötämme, Leinonen-Mursu sanoo

TOIMIVA TYÖNJAKO

Imatran kaupungin lastensuojelun va-sosiaalityöntekijän **Päivi Korhosen** mielestä päivä oli yhteistyön kannalta hyvin rakentava.

– Oli hyvä päästä tutustumaan yhteistyökumppanimme arvoperustaan ja siihen, kuinka työntekijät itse kokevat työnsä.

Korhonen kiittelee Vuoksenlaakson turvakodin ammattitaitoista ja asiakaslähtöistä työtä. Hän myös arvostaa turvakodin kehittämispyrkimyksiä pienistä resursseista huolimatta.

– Auditoinnissa nousi kuitenkin mieleeni, voisiko työntekijöiden turvallisuutta parantaa lisäämällä pari

>

OLI HYVÄ PÄÄSTÄ *tutustumaan
yhteistyökumppanimme
arvoperustaan* JA SIIHEN,
KUINKA TYÖNTEKIJÄT ITSE KOKEVAT TYÖNSÄ.

PÄIVI KORHONEN





AUDITOINTI

avasi hyvin asiakkaiden näkökulman.

TARJA ANTTONEN

> työskentelyä ja samalla tukea työntekijöiden reflektointia asiakastilanteiden jälkeen.

Korhosen mielestä kunnan ja turvakodin kesken tehtävien jako asiakastyössä on ollut selkeä, sosiaalityöntekijöiden kannalta hyvin toimiva ja asiakasnäkökulmaa kehittävä.

– Voisimme ehkä yhdessä syventyä miettimään sosiaalitoimen ja turvakodin resurssien käyttöä lastensuojelun avohuollon tukitoimissa. Paljon olemme yhdessä kehittäneet ja toivotaan, että näin on myös tulevaisuudessa.

JYVÄSKYLÄSSÄ HYVÄT KÄYTÄNNÖT NÄKYVIIN

Keski-Suomen ensi- ja turvakoti ry:n toiminnanjohtajan **Eija Paloheimon** mielestä valtakunnalliset väkivaltatyön laatukriteerit ovat asiakaslähtöiset ja avaavat työn sisältöä hyvin.

– Päivästä tuli tunne, että auditointi on yksi parhaista tavoista, joilla liitto voi tukea jäsenyhdistysten työtä.

Lähes koko turvakodin työryhmällä oli mahdollisuus osallistua auditointiin. Työntekijöille tärkeää oli, että myös johtokunnan jäsenet olivat mukana koko päivän.

– Työmme ja arkemme avautui konkreettisesti johtokunnan edustajille ja itsellemme tarjoutui tilaisuus peilata työtämme yhteistyökumppaneiden ja liiton työntekijöiden kanssa laatukriteerien näkökulmasta.

Jyväskylän turvakoti sai erityisen hyvää palautetta siitä, että turvallisuuteen on kauttaaltaan kiinnitetty riittävästi huomiota. Arki todettiin sujuvaksi, ja kiitosta tuli myös työyhteisön yhteisöllisyyden kehittämistä. Lisäresursseja jyvaskyläläiset kaipaavat jatkotyöskentelyyn lasten kanssa ja väkivaltaa käytävien kanssa.

Paloheimon mielestä yhteistyö kaupungin lastensuojelun kanssa on ollut sujuvaa.

– Lastensuojelussa tiedostetaan väkivaltatyön merkitys, mutta yksin tuleville naisille on joskus ollut vaikeaa saada maksusitoumuksia.

ASIAKKAAN NÄKÖKULMA ESIIN

Jyväskylän kaupungin lastensuojelun avohuollon johtavan sosiaalityöntekijän **Tarja Anttonen** mielestä auditointi avasi hyvin asiakkaiden näkökulman. Anttonesta tärkeää oli, että työskentely perustui konkreettisiin laatukriteereihin,

jotka kattoivat työn eri osa-alueet.

– Selkeitä kriteereitä voi peilata yhteistyössä jatkossakin.

Samaa sanoo useimpiin vuoden aikana tehtyihin auditointeihin osallistunut kehittämisspäällikkö **Jussi Pulli** liitosta.

– Kriteerit ovat toimivat ja kun työntekijät ovat niihin hyvin sitoutuneita, väkivallan kaikki osapuolet saavat tarvitsemaansa apua.

Tarja Anttonen mielestä olisi vielä ollut mielenkiintoista saada auditointiin mukaan työskentely maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kanssa.

– Heillähän voi olla kulttuurinen näkemys lähisuhdeväkivallasta erilainen, mikä on haaste meille kaikille.

Anttonen kiittelee turvakodin erittäin ammattitaitoista sosiaalityötä ja joustavaa ja luottamuksellista yhteistyötä.

– Auditointi oli hyvin antoisaa. Osallistun mielelläni jatkossakin tällaiseen työskentelyyn.



NAUTINNON HALLINTA: VAURAUDEN HAASTE

Suomalaiset ovat vauraampia kuin koskaan aikaisemmin ja elävät pitempään ja terveempinä kuin koskaan. Tämä tosiasia tahtoo unohtua, kun seuraa tiedotusvälineitä ja julkista keskustelua. Niiden perusteella voisi kuvitella, että kaikki on menossa koko ajan huonompaan suuntaan.

Vaurauden yhteiskunnassa yhä suurempi osa terveysongelmista – niin somaattisista kuin mielenterveydenkin – on yksilön omilla valinnoillaan aiheuttamia tai ainakin myötävaikuttamia. Keskeinen terveysongelmamme on nautinnon tai mielihyvän hallinta. Nautinnon lähteitä on tarjolla koko ajan runsaampi valikoima, olipa kyse kemikaaleista, seksistä, ruoasta tai peleistä.

Yhteiskunnan yksilöllistyminen tarkoittaa yksilön valinnan mahdollisuuksien kasvua ja kollektiivisten normien ja uskomusten heikkenemistä. Tähän länsimainen sivilisaatio on pyrkinyt vuosisatojen ajan, ja sen saavuttamisen hedelmiä nyt ihmettelemme.

Masennuksen osuus mielenter-

Olisiko mahdollista, että tavallinen elämä riittäisi?

veyssyistä kirjoitettujen työkyvyttömyyseläkkeiden kokonaismäärästä on noussut rakettimaisesti viime vuosina, vaikka nousu näyttää nyt pysähtyneen. Selvitettäväksi jää, missä määrin kyse on masennuksen tosiasiallisesta lisääntymisestä ja missä määrin siitä, että masennuksen voi nyt ottaa suoraan terveydenhuoltohenkilökunnan kanssa puheeksi. Se, mikä aiemmin oli epä-määräistä väsymystä, päänsärkyä tai selkäkipua, on nyt masennusta.

Silti etenkin nuorten masennuksen lisääntyminen voi olla todellista. Globalisoituvassa maailmassa menestymisen rima on entistä korkeammalla. Esikuvat ja esimerkit ovat nyt maailmanlaajuisia, ja pelikenttä – usein kirjaimellisesti pelikenttä – koko planeetta. Ei ole iso

ihme, jos nuorilla on vaikeuksia säätää tavoitteitaan realistisiksi. On olemassa vain yksi **Teemu Selänne**, vain yksi **Kimi Räikkönen**, vain yksi **Linus Torvalds**, mutta tuhannet yrittävät tavoitella samaa tasoa – ja joutuvat pettymään.

Nautinnon ja mielihyvän hallinnan peruskysymys on nautinnon lykkääminen. Ongelmia aiheuttavat nopeaa tai välitöntä nautintoa tuottavat asiat – pitkän aikavälin nautintoa tuottavat asiat aiheuttavat harvemmin ongelmia. Yksilön edun ja yhteisen hyvän optimaalinen yhdistäminen tuottaa sekä yksilölle että yhteisölle parhaan elämän.

Olisiko mahdollista, että tavallinen elämä riittäisi: arki, joka avaa mahdollisuuksia omien tavoitteiden toteuttamiseen?



Pekka Sauri on Mielenterveyden keskusliiton puheenjohtaja ja Helsingin apulaiskaupunginjohtaja.

Kuva: Oleva / Katja Löfönen

auditointi

ON YKSI PARHAISTA TAVOISTA,

JOILLA *liitto voi tukea jäsenyhdistysten työtä.*

EIJA PALOHEIMO

HELSINGIN ENSIKOTI RY

Tunnustuspalkinto Jukka Mäkelälle

Kulunut vuosi on ollut myllerrysten aikaa. Perhetalossa tehty Alvari-työ päättyi, ja osaava tiimi hajosi – osa työntekijöistä siirtyi yhdistyksen muihin yksiköihin, osa muiden työnantajien palvelukseen. Perhetalon kiinteistön kohtalo on edelleen epäselvä, sillä päätöksiin vaikuttavat niin Helsingin kaupunki kuin ARA:kin ja valmistelutyö vie aikaa.

Työntekijävaihdoksia on tänä vuonna tapahtunut useita. Vallilan yksiköt (Helsingin ensikoti ja päiväryhmä Varvara) saivat uuden johtajan Niina Planting-Pernun ja yhdistys uuden talouspäällikön Katri Hadjarin, ja tiimeissäkin on tapahtunut työntekijävaihdoksia.

Monet ovat tukeneet yhdistyksen toimintaa. Olemme iloisia sekä meitä pitkään tukeneista että ihan uusista lahjoittajista. Kerromme tietoja lahjoittajista (heidän luvallaan) yhdistyksen kotisivuilla. Viimeksi asiakasvauvamme saivat Tilkkuyhdistys Finn Quilt ry:n Espoon killalta 52 ommeltua tilkkutäkkiä ja pehmoleluja. Lämmin kiitos kaikille toimintaamme tukeneille!

Yhdistys myönsi historiansa ensimmäisen tunnustus-palkinnon lastenpsykiatri, kehittämispäällikkö Jukka Mäkelälle. Palkinto luovutettiin 31.10. jäsen-tapaamisessa. Sydämelliset onnitelut Jukalle ja kiitokset vauvojen ja perheiden hyväksi tehdystä työstä!

Helsingin ensikoti ry täyttää 75 vuotta 11.12. Emme järjestä varsinaista syntymäpäiväjuhlaa, vaan pidämme merkkitapahtuman esillä erilaisissa yhdistyksen tapahtumissa.

Kikka Manninen

KAAPATUT LAPSET RY

Pulinakerho myös joulun aikaan

Järjestösihteerimme Mina Iranta siirtyi muihin tehtäviin ja hänen tilallaan aloitti Nina Toukoluoto.

Pulinakerhot kokoontuvat Toivon

Talolla Malmilla joka kuukauden viimeisenä tiistaina klo 17.30–19.30. Tule mukaan tapaamaan muita lapsikaappauksen kokeneita tai sen uhan alla eläviä vanhempia. Ilmoittautumiset viimeistään edellisenä perjantaina toimisto@kaapatutlapset.fi, tarvittaessa paikalla on lastenhoitaja.

Tiistaina 29.11. Pekka Puukko Pienperheyhdistyksestä tulee kertomaan heidän Mieskaveri-toiminnastaan. Tiistaina 27.12. pulistaan joulun ja vuodenvaihteen iloista ja huolista.

Pikkujoulut järjestetään 11.12.

Seuraa internet-sivujamme www.kaapatutlapset.fi ja tule mukaan toimintaan!

Tarja Räisänen

KOKKOLAN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Hyvä kiertämään

Vuoden aikana on edelleen kehitetty voimakkaasti työn sisältöä: Pidä kiinni -yksikkö on arvioinut, miten on mahdollista sopeuttaa toimintaa vähän pienemmän työryhmän kanssa tehtäväksi, ja Ensi- ja turvakoti Ainassa on kehitetty väkivalta-työn rakenteita.

Tueksiko tulet -projektin lisäksi yhdistyksessä on yleisesti käytetty voimia kansalaistoiminnan kehittämiseen. Olemme miettineet, miten kansalaisjärjestötoiminta yhdistyksessämme voi ja miten sitä voisi kehittää ja vahvistaa. Olemme myös parhaan kykymme mukaan laittaneet "hyvän kiertämään" ja siirtäneet saamiamme lahjoituksia asiakasperheillemme iloksi ja avuksi.

Rahalahjoitukset mahdollistivat kesäkuussa pidetyn lastentapahtuman, jossa nautimme porukalla upeasta helteisestä säästä, ponijalusta, taikatempuista, pieneläimistä ja aarteensinnästä. Kiitos teille, jotka mahdollistitte tämän: S. Purontaus, Nordean tarkastajat, Lionsclubit koko Keski-Pohjanmaan alueelta ja Kokkolan tanssiklubi ry. Syksyllä olemme nauttineet ilosta, jota on seurannut, kun muun muassa Kuul Runnings ry:n

lahjoituksin uusimme televisiomme ja teimme muita pienempiä hankintoja. Asiakkaamme olivat näissä hankintaprosesseissa upean aktiivisesti mukana.

Yhdistyksen syyskokous on 30.11. Tuossa on myös lapsiperheille suunnattu teatteriesitys sekä perinteeksi muodostunut joulupuuroaamu 15.12. Kannattaa seurata lehti-ilmoittelua! Tervetuloa!

Marita Loukainen

KYMENLAAKSON ENSI- JA TURVAKOTIYHDISTYS RY

Huimat 65-vuotisjuhlat

Tuhannet kiitokset teille kaikille, niin työntekijöille kuin vapaaehtoisille, jotka olitte järjestämässä Perhepäivää Musalon Saaripirtillä 15.10. Tapahtuma ylitti kaikki odotukset: yli 400 pientä ja isoa vierasta, hyväntuulinen tunnelma ja syysauringon paiste. Yhdistys sai arvoisensa 65-vuotissynttärilt!

Alvari-perhetyössä aloitti uusi työntekijä Pertti Tenhovaara lokakuussa. Yhdistys on Pertille entuudestaan tuttu, sillä hän oli yli kymmenen vuotta sitten yhtenä vapaaehtoisista käynnistämässä miesten puhelinpäivystystä. Hänen työnkuvaansa sisältyy perhetyön lisäksi isätyön kehittäminen. Työntekijöiden aloitteesta isien monipuolisempi huomioon ottaminen on asetettu yhdistyksen asiakastyön kärkitavoitteeksi vuonna 2012.

Ota ajoissa väkivalta puheeksi -hanke on yhteistyössä Kotkan Perheneuvolan kanssa kokoamassa ryhmää parisuhdeväkivaltaa kokeneille. Vertaistukiryhmä kokoontuu iltaisin joka toinen viikko. Ryhmän toiminnasta saat lisätietoja Kirsti Tryggiltä p. 044 530 1550.

Yhdistyksen avoin miesten ryhmä on toiminut jo toistakymmentä vuotta. Yhdistys on saanut jäsenaloitteen vastaavan naisten ryhmästä käynnistämistä. Kokoontumiset on tarkoitus aloittaa ensi vuoden alussa. Mikäli olet kiinnostunut ryhmästä, soita Arja Moilaselle p. 044 744 0330.

Yhdistyksen joulun odotus alkaa perinteisesti Oskarin päivänä, torstaina 1.12. klo 11–13 Perhetyönkeskus Esikossa. Vapaaehtoiset, jäsenet ja yhteistyökumppanit, olette lämpimästi tervetulleita puurolle ja torttukahville!

Jaana Vaittinen

LAPSEN KENGISSÄ RY

Tiivistävää yhteistyötä

Lapsen Kengissä ry:n perustamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 15 vuotta. Murrosikäinen yhdistys kulkee edelleen lapsen kengissä, on siis lapsen asialla ja tukee vanhempia.

Murkkuvuoden kunniaksi kutsuimme keväällä Tytöstä naiseksi lapsesta äidiksi -valokuvanäyttelyn Varkauteen Kaks Ruusua -ravintolaan. Näyttelyn teema on synnytysmasennus ja siitä toipuminen. Yhdistyksen toimintaa esiteltiin iltatoreilla Joroisissa ja Leppävirralla, Juvalla Laavukylän kesäkarkeloissa, Rantasalmella kirpputorilla ja Varkaudessa perhetyöntekijöiden toimiston Tupaantuliaisissa. Alvari-perhetyö on yhdistyksemme vakiintunein toimintamuoto ja avopalveluun kuuluvat ryhmät, retket, kurssit ja tapahtumat.

Yhteistyö kuntien, seurakuntien ja paikallisten yhdistysten kanssa on tiivistynyt entisestään. Olemme saaneet lahjoituksia, joilla on voitu toteuttaa mm. kesäkerho, retkiä, teatterikäynti ja monta muuta hauskaa juttua asiakasperheidemme kanssa.

Lämmin kiitos kaikille yhteistyökumppaneillemme ja toimintaamme tukeneille.

Pirkko Huopalainen

OULUN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Kansalaisaktivismia

Kuluneena vuonna on sekä Oulun yhdistyksessä että koko Ensi- ja turvakotien liitossa kiinnitetty entistä enemmän huomiota kansalaistoimintaan, vapaaehtoisuuteen ja järjestötoimintaan. Kansalais-toiminta tapahtuu monella tasolla.

Huima esimerkki aktiivisesta väkivallan vastaisesta työstä on Sofi Oksasen ja Maija Kaunismaan Liian lyhyt hame – Kertomuksia keittiöstä -kirja, äänite ja musiikkiteatteriesitys. Sofin karut, suorastaan rujot sanoitukset yhdistetyssä Maija Kaunismaan kauniisiin, balladinomaisiin sävellyksiin sekä Sofin suoran realistiset välijuonnot eivät jättäneet ketään Oulun kaupunginteatterin yli 500-päisestä yleisöstä kylmäksi. Taiteilijat antoivat kallista aikaansa vielä keskustelutilaisuuteen, joka esityksen jälkeen pohti siitä nousseista tunteista ja kysymyksiä.

Toinen kansalaistoimija on turvakodin entinen asiakas, joka soittaa ujusti ja kysyy, saako hän tuoda tarpeettomiksi käyneitä leluja turvakodin lapsille. Itse apua saaneena hän haluaa tuoda apua ja iloa seuraaville tarvitsijoille.

Olen iloinen kaikesta nousseesta aktiivisuudesta, jota on tullut ammattiauttajien rinnalle: Anna-lehden kampanjasta, NNKY:n käsityönaisista, Marttojen tilkkupeitoista ja tumpuista, Metsähallituksen yhteistyöstä, Zontista ja Lions la-dyistä, Vares-hankkeesta, kaikista lahjoittajista ja vapaaehtoistoimijoista. Ennen kaikkea haluan kiittää ammattilaisia, jotka ovat innokkaasti ottaneet kansalaistoiminnan osaksi omaa työtään. Tästä on hyvä jatkaa seuraavaan vuoteen!

Arja Sutela

PORIN ENSI- JA TURVAKOTIYHDISTYS RY

Puurojuhla 15.12.

Voitimme tarjouskilpailun Porin yhteistoiminta-alueen turvakotipalveluiden järjestämisestä ja uusi ostopalvelusopimus allekirjoitettiin 12.10. Sopimus koskee Poria, Ulvilaa, Luvia, Merikarviaa ja Pomarkkua. Sopimuskausi lasketaan alkaneeksi 3.6.2011 ja sopimus on voimassa vuoden 2012 loppuun, minkä jälkeen se jatkuu optiona toistaiseksi voimassa olevana. Option käytöstä neuvottelemme ostajan kanssa ensi vuoden toukokuussa.

Yhdistys on rekrytoinut syksyn aikana kaksi uutta ammattilaista turvakotiohjaajan toistaiseksi voimassa oleviin toimiin. Sosionomi (AMK) Nina Vuorinen ja lähihoitaja Petri Muli Porista liittyivät lokaan lopulla yhdistyksen moniammatilliseen työtiimiin. Yhdistys toivottaa Ninan ja Petrin lämpimästi tervetulleiksi!

Perinteistä joulujuhlaa vietetään 15.12. kello 18.00 Porin Esikossa, Tiilimäentie 2, 28500 Pori. Tervetuloa kaikki jäsenet yhteiseen ohjelmalliseen puurojuhlaan!

Arja Saarinen

TAMPEREEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Toiminnanjohtaja ja päälliköt aloittivat

Yhdistyksen uutena toiminnanjohtajana aloitti syyskuun alussa Maria Länsiö. Syksyn aikana tehtiin myös pienimuotoinen organisaatiomuutos. Yhdistyksen ikäihmisten palveluiden päällikkönä aloittaa Laura Haapamäki ja lapsiperheiden palveluiden päällikkönä Susanna Karjalainen. Kumpikin päällikkö aloittaa marraskuussa.

Ensi vuoden iso suunnitelmamme on luoda teatteriproduktio, jossa ensi- ja turvakodin lapset yhdessä henkilökunnan kanssa kirjoittavat näytelmän, joka esitetään vuoden päästä teatteri-iltamissa. Iltamissa on mukana myös runonlausuntaa, laulesityksiä, ym. Ajatus on, että koko yhdistys yhdessä ilolla ja kivalla yhteisellä tekemisellä luo erilaisten teemailtojen ym. kautta vuoden päästä pidettävät iltamat.

Maria Länsiö

TURUN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Syyskokous 23.11.

Syyskauden aloitimme läksiäisjuhlilla kun "alkuperäinen" Alvari-työntekijämme ja sittemmin ensikodin ohjaajana toiminut Raija Vehmaa siirtyi ansaitusti eläkepäiviä viettämään. Uudeksi ensikodin ohjaajaksi vakinaistettiin sosionomi Katja Heikka.

>



Mummilasta saa iloa ja lapsenmieltä.

Mummilasta *hyvä mieli*

MUMMILASSA VAPAAEHTOISET MUMMIT JA VAARIT ANTAVAT AIKAANSA LAPSILLE. PIENPERHEYHDISTYKSEN TOIMINTA VALITTIIN VUODEN ISOVANHEMMAKSI 2011.

TEKSTI: Juha Turtiainen KUVA: Kari Uittomäki

Vuoden Isovanhemman valinnut *Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto* halusi valinnallaan korostaa vapaaehtoistoiminnan merkitystä ja isovanhempien ja lastenlasten välisen suhteen tärkeyttä.

Mummila on kolmen sukupolven kohtaamispaikka, jossa järjestetään monenlaista toimintaa lapsille, vanhemmille ja isovanhemmille. Mummilassa leikitään, kerrotaan satuja, pelataan pelejä ja vietetään mukavaa aikaa yhdessä. Mukana toiminnassa on vapaaehtoisia isovanhempia, jotka haluavat antaa aikaansa lapsille; varsinkin sellaisille, joilla ei ole omia isovanhempia tai jotka näkevät isovanhempiaan harvoin. Mummilan toimintakeskus sijaitsee Helsingin Vuosaarella.

Kontaktit vanhempiin ihmisiin ovat tärkeitä. Lapset oppivat niissä arvos-

tamaan vanhuksia ja oppivat samalla uusia asioita. Toisaalta myös kummiisovanhemmat oppivat lapsilta uusia asioita ja oppivat tuntemaan tämän päivän lasten maailmaa.

Mummilassa järjestetään mummi- ja vaarikurssi kaksi kertaa vuodessa. Siellä on myös perhekahvila, tenavutupa, yhteisiä tapahtumia ja juhlia isovanhempien ja lasten kanssa, retkiä, kesäleiri ja paljon muuta. Vapaaehtoistoimintaansa liittyviä ajatuksia mummit ja vaarit voivat jakaa omissa vertaisryhmissään ja työnohjauksessa.

Toiminnassa on mukana noin 70 vapaaehtoista isovanhempaa, mutta heitä tarvittaisiin vielä paljon enemmän. Lapset kaipaavat elämäänsä lisää turvallisia aikuisia, mutta usein myös lapsen vanhempi kaipaa itselleen aikuista ystävää, jonka kanssa voi jakaa iloaan lapsesta.

Vanhempi toivoo, että lapsi on erityinen ja tärkeä jollekin muullekin.

– Parasta on, että sekä isovanhemmat, lapset että vanhemmat kokevat olevansa tärkeitä, saavat apua ja yhden läheisen ihmisen perheelleen, sanoo Mummilan ohjaaja **Mari Kahri**.

Vuosi 2012 on EU:n Aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden teemavuosi. Vuoden vieton voi aloittaa vaikka osallistumalla marraskuussa järjestettävälle mummikurssille.

Lisätietoja Mummilasta: ohjaaja Mari Kahri p. 050 378 0051 mummila@pienperhe.fi

> Alaikäisten ilman huoltajaa maahan muuttaneitten Perheryhmäkodin ohjaajan toimeen valittiin yhteispedagogi Tatu Iisakkila. Perheryhmäkoti on seitsemänpaikkainen nuorille tarkoitettu koti, jonka tarkoitus on integroida nuoret suomalaiseen yhteiskuntaan.

Turun ensi- ja turvakoti ry on mukana Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry:n järjestämällä Järjestömessuilla Lapsen oikeuksien päivänä 18.11. Järjestömessut ovat perhetalo Heidekenilla, Sepänkatu 3. Messuilla esittäytyvät Varsinais-Suomessa toimivat lastensuojelujärjestöt. Tervetuloa mukaan tutustumaan.

Vapaaehtoistyö on lähtenyt vauhdilla käyntiin. Ensi- ja turvakodilla on neljä vapaaehtoistyöntekijää, jotka ovat auttaneet lastenhoidossa ja järjestivät äideillä mukavan hemmotteluillan. Doula-toimintaa ollaan aloittelemassa synnyttävien äitien tueksi.

Syyskokous pidetään Ensikodilla, Luolavuorentie 7, 23.11. kello 18.00. Tervetuloa!

Maija Jäntti

VAASAN ENSI- JA TURVAKOTI – VASA MÖDRA- OCH SKYDDSHEM RY Paras palaute tulee yllättäen

Koko syksyn kestänyt doula-koulutus on saatettu päätökseen. Olemme kertoneet neuvoloille ja muille yhteistyökumppaneillemme vapaaehtoistoiminnastamme. Jatkamme doula-ryhmässä yhteisin teemailloin ja työntekijämme etsivät synnytystukea tiedusteleville perheille sopivat doulat. Tunnelma illoissa on ollut hyvä. Kurssilaisille lämpimät kiitokset sitoutumisesta yhteiseen hyvään!

Olemme olleet mukana Vaasan kaupungin järjestämässä Voi Hyvin Nainen -tapahtumassa, saimme myös Sofi Oksasen ja Maija Kaunismaan Liian Lyhyt Hame -kiertueen Vaasaan 19.10. Kut-

suimme katsomoon tärkeitä yhteistyökumppaneitamme.

Auttamistyöstä saadusta palautteesta kertoo Tapio "Osku" Oikarinen, yhdistyksen miestyön avopalveluohjaaja: "Viralliset asiakaspalautteet ovat useimmiten kuivia, vaikkakin myönteisiä. Enemmän mieltä lämmittävät miehiltä saadut yksittäiset lausunnot. Olin vaimoni kanssa kaupassa, kun entinen asiakkaani, väkivaltaan syyllistynyt mies, tuli tervehdymään. Esitteli itsensä ja halusi kiittää minua vaimoni kuullen siitä, että oli ryhmässä saanut oivalluksia ja päässyt väkivaltaisesta käyttäytymisestä eroon.

Kuulin myös toisen ryhmässä olleen miehen myönteisestä muutoksesta, jonka kertoja sanoi olevan minun työni ansiota. Tai huomaa miesten ohjaavan tuttaviaan ryhmiimme. Tuollainen palaute hivelee mieltä enemmän kuin tieteellisesti tehdyt vaikuttavuustutkimukset."

Hienoa, että vaikeissakin tilanteissa ihmiset löytävät avun!

Virpi Hagström

VANTAAN TURVAKOTI – VANDA SKYDDSHEM RY Surullinen uutinen

Yhdistystä ja turvakotiamme kohtasi suuri suru ja menetys, kun turvakodin pitkäaikainen toiminnanjohtaja Virve Hagelberg menehtyi vakavan sairauden uuvuttamana syyskuussa. Virven yllättävä sairastuminen kesän alussa ja nopea menehtyminen järkyttivät työyhteisöämme syvästi. Virven 20-vuotinen ura turvakotityössä ja keskeinen rooli toiminnan käynnistäjänä ja kehittäjänä jäivät merkittävästi vaikuttamaan taloomme. Hänen räiskyvä ja huumorintajuinen persoonansa säilyi muistoissamme ja rohkaisee meitä jatkamaan eteenpäin.

Suuret asiakasmäärät ja täydet asiakshuoneet ovat pitäneet meidät kiirei-



IN MEMORIAM

Vantaan Turvakodin toiminnanjohtaja 1991–2011
Virve Hagelberg
2.3.1952–27.9.2011

sinä arjen työssä. Monista muutoksista ja haasteista huolimatta henkilökunta on uurrastanut ja jaksanut hienosti. Asiakastyön laatu on säilynyt hyvänä, mistä suurkiitos joustavalle ja osaavalle henkilökunnalle!

Sosiaalityöntekijänä aloitti Katarina Rauhala ja Jussi-työntekijänä Kimmo Hätinä, kun Tuija Jalkanen ja Markku Merivirta siirtyivät työhön muualle. Ohjaaja Jarmo Pohjanlehdon jäätyä eläkkeelle vakinaistettiin sijaisena toiminut Sari Herskoi. Mari Tikkanen palasi äitiyslomalta avopalveluohjaajaksi ja vastamaan turvakodin lapsityöstä.

Tervetuloa myös Jussi-työntekijämme, jotka muuttavat marraskuun alussa Helsingistä Vantaalle. Odotamme innostuneina tiiviimpää yhteistyötä jussien ja turvakodin kesken.

Aloitimme keväällä Miesten keskuksen johdolla turvakodin isätyön kehittämisen yhdessä Pääkaupungin turvakodin henkilökunnan kanssa. Antoisa työ jatkuu nyt pienryhmissä oman väen kesken.

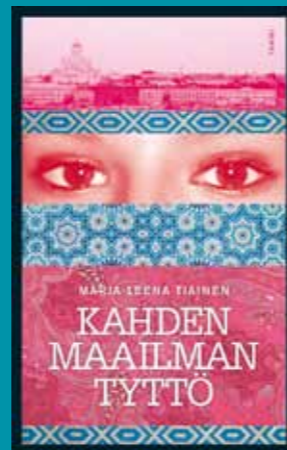
vt. toiminnanjohtaja, Kristiina Väänänen

Ensi- ja turvakotien liiton yhdistykset kiittävät jäseniä, vapaaehtoisia, työntekijöitä ja yhteistyökumppaneita kuluneesta vuodesta! Hyvää ja rauhallista joulua!

KIRJANMERKKI ESITTELEE
KIRJOJA AVUKSI JA ILOKSI
TYÖSSÄ LASTEN HYVÄKSI.
JOSKUS MYÖS VAIN ILOKSI
ELÄMÄSSÄ.

KAHDEN MAAILMAN TYTTÖ

Marja-Leena Tiainen
Tammi, 2011, 261 s.



Kurdityttö haluaa seurustella

Nuortenkirjailija **Marja-Leena Tiainen** on ennenkin tarttunut vaikeisiin aiheisiin, kuten pakolaisuuteen ja rasismiin. Kovin kevyt ei ole *Kahden maailman tytönkään* aihe. Kirja kertoo pian 18-vuotiaasta Tarasta, joka haluaisi elää kuin kuka tahansa ikäisensä suomalaistyttö, tavata kaverit, käydä leffassa, ihastuakin.

Kurdiperheen isä raivostuu, kun kuulee tyttärensä tavanneen suomalaispoikaa kahvilassa. Koko perhe on joutunut

muiden silmissä häpeään. Tara ei suositu vanhempien sisarten tavoin noudattamaan oman kulttuurinsa sääntöjä, vaikka isän ja veljen kontrolli muuttuu aina vain tiukemmaksi ja yltyy väkivallaksi. Pelastukseksi löytyy lopulta turvakoti.

Kertomuksessa vuorottelevat taitavasti nykyhetki ja mennyt, Taran ja turvakodin harjoittelijan Lindan elämäntarina. Kunniaväkivalta tuomitaan, mutta esiin nousevat myös oman kulttuurimme ka-

rut piirteet, viina ja perheväkivalta.

Tiainen on onnistunut löytämään keskitien kunniaväkivallan tuomitsemisen ja ymmärtämisen välillä. Jäin silti kaipaamaan kannanottoa siihen, kuinka paljon kunniaväkivaltaa Suomessa esiintyy. Hyväksyykö jokainen maamme kurdi kunniaväkivallan? Kirja voi toimia myös pienenä tietokirjana auttamisjärjestelmästämme.

Jaana Wikgren

RAKKAANI ALKOHOLI

Mato Valtonen
Tammi, 2011, 192 s.



Vaikeasti nieltävä alkoholikirja

Suljin kirjan ristiriitaisin tuntein. Kirjoittajan ja oma suomalaiskansallisen monimutkainen suhde alkoholiin vaikuttivat lukukokemukseen. Ensimmäisillä 50 sivulla **Valtonen** havainnoi terävästi, miten suhteemme alkoholiin värittää elämäämme ja yhteiskuntaa. Luin havaintoja ensin ihastuneena, mutta sitten jo hiukan väsyen odottamaan, että itse tarina Maton ja alkoholin suhteesta alkaisi.

Kirja on hyvästijättö alkoholille: ihasuttavalle ja petolliselle rakkaalle, joka houkuttaa ja kietoo pauloihinsa, mutta samalla vahingoittaa eikä päästä otteestaan.

Alkoholi piristää monia juhlatilanteita. Kohotamme lasia merkkipäivien ja saavutusten kunniaksi. Myös luovuus ja päihteet liitetään yhteen, osa kulttuurisaavutuksistamme on saanut apuvaihtoa alkoholilta. Toisaalta tunnemme al-

koholin pimeän puolen, joka aiheuttaa henkilökohtaisia, perheiden ja yhteiskunnallisia ongelmia.

Omassa kasvutarinassaan Mato pysyy teemassaan: hän keskittyy kuvailemaan nuoruusvuosiaan bändiaikojen alkoholi-huuruisten kokemusten kautta. Valtonen on vakuuttunut siitä, että suomalaisten ongelmallinen suhde alkoholiin johtuu rajoittavasta alkoholipolitiikasta, kieltolaista alkaen. Alkoholissa on edelleen kielletyn hedelmän maku. Suomalaiset ovat kuitenkin osanneet juoda humalahakuisesti rähinäviinaa jo ennen kieltolakiakin.

Valtosen perhe saa äänen kirjan viimeisessä lauseessa, jossa (jo aikuinen) tytär toteaa: "Alkais nyt toikin ryyppätä, se on niin tylsä selvin päin." Siinä onkin nielleskelemistä lapsilähtöisen päihdetyön ammattilaiselle.

Hanna Sellergren



Ensi- ja turvakotien liitto

Asemamiehenkatu 4 A
00520 Helsinki
p. (09) 454 2440

toimisto@ensijaturvakotienliitto.fi
sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@ensijaturvakotienliitto.fi
www.ensijaturvakotienliitto.fi

Liiton puheenjohtaja

erikoissairaanhoitaja Virpa Puisto

Toimitusjohtaja Ritva Karinsalo

Talospäällikkö Kirsti Kaleva
Kehitysjohdaja Sari Laaksonen
Järjestöpäällikkö Katariina Suomu
Tiedottaja Mikko Savelainen
Toimitussihteeri Essi Lehtinen
Toimistonhoitaja Tarja Aalto
Taloussihteeri Sari Niemi
Toimistosihteeri Ulli Toiviainen

Perheväkivallan ehkäiseminen

Järjestöpäällikkö Katariina Suomu
Kehittämispäällikkö Miia Pitkänen
Suunnittelija Leena Marila-Penttinen
Suunnittelija Merja Nordling, Turvaverkko-hanke
Tutkija-kehittäjä Auli Ojuri, Miina-hanke

Vaativa vauvatyö

Kehittämispäällikkö Mari Ahlström
Suunnittelija Jaana Wikgren
Tutkija-kehittäjä Sinikka Kuosmanen

Alvari-perhetyö ja tapaamispaikkatoiminta

Kehittämispäällikkö Helena Niemi

Pidä kiinni®-hoitojärjestelmä

Kehittämispäällikkö Maarit Andersson
Suunnittelija Tarja Boelius
Sihteeri Riitta Savolainen

Päihteet lapsen silmin -projekti

Projektipäällikkö Eeva-Kaarina Veijalainen

Lapsikeskeinen päihdetyö, ICDP -hanke

Projektipäällikkö Hanna Sellergren

Vapaaehtoistyötä ja osallisuutta -hanke

Projektipäällikkö Tanja Henttonen
Vapaaehtoistyön koordinaattorit
Taina Keinänen, Sari Suokas

Miesten keskus

Kehittämispäällikkö Jussi Pulli
Suunnittelija Visa Kuusikallio
Miestyönkehittäjät Sari Hellstén,
Sirpa Hopiavuori, Merja Rankinen ja
Santtu Salonen

Koulutus- ja perhekuntoutuskeskus SOPUKKA

Uusi Porvoontie 482
01120 Västernorsköp
p. (09) 720 6850
info@sopukka.fi

Toiminnanohjaaja Tarja Moilanen

tarja.moilanen@sopukka.fi
Emännät Tuula Pääläinen ja Raija Tauriainen
keittio@sopukka.fi
Keittäjät Aino Tuukkanen ja Sanni Taipale
keittio@sopukka.fi

Etelä-Karjalan perhetyön

kehittämisyhdistys ry
Karjalantie 22
53300 Lappeenranta
p. (05) 415 0045
www.ek-perhetyo.fi

Etelä-Pohjanmaan Ensi- ja

turvakotiyhdistys ry
Yrjöntie 5 A 101
61800 Kauhajoki
p. 050 405 2136
www.etelapohjanmaan-ensijaturvakoti.fi

Helsingin ensikoti ry

Ensi-Kodin tie 4
00510 Helsinki
p. (09) 774 2460
f. (09) 701 4277
www.helsinginensikoti.fi

Kaatatut Lapset ry

Malmin Kauppatie 26
00700 Helsinki
p. (09) 587 4401
www.kaapatutlapset.fi

Kanta-Hämeen perhetyö ry

Koulukatu 16
13100 Hämeenlinna
p. 040 770 1087
www.khperhetyo.fi

Keski-Suomen ensi- ja

turvakoti ry
Suuruspääntie 11
40520 Jyväskylä
p. 010 423 7500
www.ksetu.fi

Kokkolan ensi- ja turvakoti ry

Sairaalakatu 9
67100 Kokkola
p. (06) 831 9518
www.kokkolanensijaturvakoti.fi

Kuopion Ensikotiyhdistys ry

Tulliportinkatu 11, 2. krs.
70100 Kuopio
p. (017) 369 7200
www.kuopionensikotiry.net

Kymenlaakson Ensi- ja

turvakotiyhdistys ry
Opistokatu 8 A
48100 Kotka
p. (05) 210 9400, f. (05) 210 9428
www.kymenlaakson-ensijaturvakoti.fi

Lahden ensi- ja turvakoti ry

Ahvenistonkatu 2 as. 404
15110 Lahti
p. (03) 883 3181, f. (03) 883 3190
www.lahdenensijaturvakoti.fi

Lapin ensi- ja turvakoti ry

Lähteentie 5
96400 Rovaniemi
p. 020 741 4732, f. (016) 310 915
www.lapinensijaturvakoti.fi

Lapsen Kengissä ry

Puistokuja 3 B 17
79600 Joroinen
p. 040 831 8592
toimisto@lapsenkengissa.fi

Lapsen Oikeus Väkivallattomaan

Elämään LOVE ry
päivystysp. 041 701 0385
www.yhdistyslovely.com

Naisten Apu Espoossa ry

Jänismetsäntie 2
02940 Espoo
p. (09) 591 5130, f. (09) 5915 1320
www.espoonturvakoti.com

Oulun ensi- ja turvakoti ry

Kangastie 9
90500 Oulu
p. (08) 561 5500, f. (08) 382 484
www.oulunensijaturvakoti.fi

Pienperheyhdistys ry

Hämeentie 130 A
00560 Helsinki
p. (09) 720 6810
f. (09) 7206 8130
www.pienperhe.fi

Pohjois-Karjalan ensikoti ry

Kyykerinkatu 32,
83500 Outokumpu
p. 0400 819 841, 0400 819 842
www.pohjoiskarjalanensikoti.fi

Porin ensi- ja

turvakotiyhdistys ry
Tiilimäentie 2, 28500 Pori
p. (02) 633 3850, f. (02) 633 3530
www.porinensijaturvakoti.fi

Pääkaupungin turvakoti ry

Steniuskentä 20,
00320 Helsinki
p. (09) 477 7180
f. (09) 4777 1828
www.paakaupunginturvakoti.fi

Raahen ensi- ja turvakoti ry

Fellmanipuistikatu 11
92100 Raahen
p. (08) 221 202, f. (08) 221 292
toimisto@raahenensijaturvakoti.fi

Suomen vanhusten

turvakotiyhdistys ry
Hitsaajankatu 9 A
00810 Helsinki
p. (09) 726 2422, f. (09) 685 4223
www.suvantory.fi

Tampereen ensi- ja turvakoti ry

Mutkakatu 38 b-c
33500 Tampere
p. (03) 3143 4800
f. (03) 3143 4814
www.tetuko.fi

Turun ensi- ja turvakoti ry

Luolavuorentie 7
20810 Turku
p. (02) 513 4100, f. (02) 513 4150
www.turunensijaturvakotiry.fi

Vaasan ensi- ja turvakoti –

Vasa mödra- och skyddshem ry
Vöyrinkatu 2
65100 Vaasa
p. (06) 312 9666, f. (06) 312 9667
www.vaasanturvakoti.fi

Vantaan Turvakoti

– Vanda Skyddshem ry
Karsikkokuja 17
01360 Vantaa
p. (09) 8392 0071
f. (09) 874 7122
www.vantaanturvakoti.fi

VIOLA – väkivallasta vapaaksi ry

Hallituskatu 5
50100 Mikkeli
p. (015) 365 330
www.violary.fi

Vuoksenlaakson Ensi- ja

turvakoti ry
Karhumäenkatu 73
55120 Imatra
p. (05) 472 4909, f. (05) 431 9650
pirjo.ijas@vketu.fi

Ylä-Savon Ensi- ja

turvakotiyhdistys ry
Karjalankatu 34 A
74120 Iisalmi
p. (017) 272 3284
toimisto@ylasavonensijaturvakoti.fi

Äidit irti

syntymämasennuksesta
ÄIMÄ ry
Ratakatu 9
00120 Helsinki
p. 040 725 6229
www.aima.fi



BM9 1

ROHKEA RUUSU

*Tule mukaan
hyvään!*

kiitos!

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO TEKEE ARVOKASTA TYÖTÄ LASTEN JA NUORTEN
PARISSA – IHMISTEN, JOTKA OVAT MEIDÄN TULEVAISUUTEMME.

TYÖTÄ ON PALJON, EIKÄ SE TEKEMÄLLÄ LOPU. TARVITSEMME VAPAAEHTOISIA TOIMINTAAMME
JA VAROJA LASTENSUOJELUTYÖHÖMME. PIENIKIN APU ON MERKITTÄVÄ!

JOS HALUAT TEHDÄ HYVÄÄ, NYT SE ON MAHDOLLISTA.

KAUNISTA JA RAUHALLISTA JOULUA

Ensi- ja turvakotien liitto

Tietoa toiminnastamme ja lahjoituskohteista:
www.ensijaturvakotienliitto.fi
p. (09) 4542 440

Lahjoitustilit:
Nordea: 101230-207454
Osuuspankki: 554128-20013200
Sampo: 800017-10253635



ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO